

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA Enschede

BEZOEKADRES
Molenstraat 50

Raadsleden gemeente Enschede
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

TELEFOON
14 0 53

DATUM
13 maart 2012

ONS KENMERK
1200035993

BEHANDELD DOOR
R. Wilderink / I. Lissberg

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
(053) 481 55 68 / (053) 481 54 27

ONDERWERP
Herstructurering Binnenhaven; koersverbreding door commerciële aanpak natte kavels

Geachte leden van de Raad,

Het Enschedese havengebied is ca. 200 ha. groot en is met ca. 300 bedrijven (o.a. Vredestein) en 6.000 werknemers de grootste werklocatie van Enschede. Deze belangrijke economische motor is enerzijds een probleemkind door haar (niet overal even goede) uiterlijk, maar ze is ook flexibel, ze kan zich telkens weer vernieuwen.

Herstructurering Havengebied Enschede

In september 2005 is door de Enschedese gemeenteraad het Masterplan Havengebied vastgesteld. Dat was het startsein voor de herstructurering van dit bedrijventerrein. Inmiddels zijn, als uitwerking van het masterplan, de deelprojecten "Verbetering Handelskade", "Revitalisering Ossenboer" en "Beëindiging woonarken" afgerond.

In december 2010 heeft de raad een uitvoeringskrediet van € 25,18 miljoen beschikbaar gesteld voor een vijftal projecten die gezamenlijk de randvoorwaarden scheppen om te komen tot een goed functionerende haven. Eén daarvan is het uitbaggeren van de haven en het herstel van oevers en taluds. De baggerwerkzaamheden zijn inmiddels in uitvoering.

Groei havenfunctie

Gaandeweg blijkt de havenfunctie een steeds belangrijker onderwerp te worden en nieuwe kansen te bieden voor dit terrein, maar ook voor de lokale en regionale economie:

- het Rijk heeft de logistieke sector als één van de speerpunten voor haar economisch beleid verklaard. Naar verwachting zal het grensoverschrijdend vervoer twee keer sneller groeien dan de welvaartsgroei;
- minister Schultz Van Haegen heeft recent besloten tot aanleg van een 2e sluiscolk bij Eefde en zal binnenkort ook uitspraken doen over de verbreding en verdieping van het Twentekanaal;
- in het kader van duurzaamheid krijgt vervoer over water een dubbele functie: scheepvaart is milieuvriendelijker dan wegtransport, maar ook de overslag van biomassa geeft meer bulktransport over water;
- in het Regionaal Mobiliteitsplan 2007-2011 is het verbeteren van de bereikbaarheid van de economische centra één van de aandachtspunten. Regio Twente zet onder andere in op het stimuleren van het vervoer over water door het wegnemen van infrastructurele

- knelpunten en het realiseren van op- en overslagfaciliteiten van goederen (Logistieke Draaischijfproject);
- de Twentse Binnenhavenvisie (2005) en het in november 2011 ondertekende convenant over gezamenlijk beheer van de Twentse havens geven aan dat de kracht ligt in een gezamenlijke aanpak van vervoer over water;
 - onderzoek van de Stec Groep (2011), uitgevoerd in opdracht van het XL Businesspark laat zien dat tot 2020 behoefte is aan 22 tot 30 ha nat bedrijventerrein in de regio;
 - het Rotterdamse havenbedrijf heeft afgelopen voorjaar tijdens een werkbezoek van de regio Twente aangegeven behoefte te hebben aan een sterk georganiseerde achterlandfunctie voor de Rotterdamse haven. Het feit dat vanuit het Rijk is vastgelegd dat 45% van de overslag van de nieuwe Maasvlakte via de binnenvaart verder moet worden getransporteerd naar het achterland geeft aan wat het belang van Rotterdam is en waar de kansen voor Enschede/Twente liggen.

We hebben als college geconcludeerd dat dit alles vraagt om een bredere aanpak van de herstructurering van het havengebied dan tot nu toe de insteek was. Daarbij biedt vooral het feit dat er behoefte is aan nat bedrijventerrein extra mogelijkheden voor het havengebied – met name voor de Binnenhaven en omgeving - en vraagt dit om een specifieke inzet.

Inspelen op groei van de havenfunctie

Letterlijk moet ruimte gemaakt worden voor 'natte kavels' en hiervoor is – als onderdeel van de businesscase - gerichte marketing en acquisitie nodig. Om dit proces goed op te kunnen zetten, is het nodig een organisatie te creëren die duidelijk, snel en robuust kan onderhandelen met zittende, nieuwe en potentiële ondernemers in de Enschedese haven. Daarbij speelt ook het verkrijgen van voldoende vreemd vermogen voor de ondernemers (als gevolg van de financiële crisis) een steeds belangrijkere rol. Samen met de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) en de bedrijven die aangeven in een kade te willen investeren, wordt onderzocht of - samen met de gemeente - een onderneming kan worden opgericht die zorg draagt voor de investering, de exploitatie en het toekomstig beheer en onderhoud (o.a. parkmanagement) van de laad- en loskades.

De opgave die nu voorligt is dus om de bestaande samenwerking te verbreden met een commerciële insteek voor Enschede. Om het proces hiertoe te organiseren, hebben we dhr. Hoogenberg (Hoogenberg Advies en tevens directeur van XL Businesspark), gezien zijn kennis(netwerk) en ervaring, gevraagd om bovenstaande opgave vanuit de Enschedese haven, specifiek de Binnenhaven, voor te bereiden. Deze opdracht kent drie fasen. Wij brengen u na elke fase (de eerste zal medio zomer 2012 zijn afgerond) op de hoogte van het resultaat en het vervolg. Na de 1^e fase hebben wij als gemeente inzicht in de beschikbare speelruimte om ons beleid in de uitvoering zo veel mogelijk gestalte te geven en in de stappen die daarbij moeten worden genomen.

De verbreding van een projectmatige aanpak naar een commerciële aanpak heeft ook op de korte termijn consequenties. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met dhr. Hoogenberg over de nieuw aan te leggen kades, (lopende) gesprekken met ondernemers, de herinrichting van het openbaar gebied en het verwijderen van de woonbestemming op de Binnenhaven. Ook zijn afspraken gemaakt met de andere Twentse havengemeenten over ons traject en het gezamenlijk project voor een regionaal havenbeheer.

Daarnaast vindt veelvuldig overleg plaats met de Belangenvereniging Ondernemers Havengebied (BOH). In het kader van de geschetste ontwikkelingen is afgesproken dat zij hun achterban op korte termijn (op 15 maart aanstaande) via een speciale informatiebijeenkomst hierover informeren. Ook wordt via de gezamenlijke elektronische nieuwsbrief Havenzicht informatie gegeven over de actuele ontwikkelingen en de gevolgen daarvan.

Kansen benutten

Tenslotte melden wij u dat we - in het kader van deze nieuwe commerciële aanpak - ook adequaat willen reageren op kansen die zich nu voordoen. Daarom wordt met de HMO gesproken over de mogelijkheid om een strategische aankoop te doen in de Binnenhaven met als doel hier een natte kavel te realiseren. Aangezien de gemeente op dit moment niet in de positie is om strategische aankopen te doen, is aan de HMO gevraagd deze rol op zich te nemen. Dit past in de taakopvatting van de HMO. Wel worden afspraken gemaakt met de HMO over het delen van de risico's, zowel positief als negatief. De eventuele financiële consequenties hiervan kunnen worden opgevangen binnen het krediet dat u in december 2010 ten behoeve van de herstructurering heeft vastgesteld.

Graag geven we u in het voorjaar een nadere toelichting in een commissievergadering.

Burgemeester en Wethouders van Enschede,

de Secretaris,

de Burgemeester,

(M.J.M. Meijs)

(P.E.J. den Oudsten)